

Mongolmissionen i Sverige

Redan från starten 1897 fick Svenska Mongolmissionen ett starkt fäste hos kristna i alla samfund. Missionen hade en klart uttalad allianskaraktär. Detta var typiskt för de sällskapsmissioner med inriktning på speciella länder som till exempel Kina, Mongoliet och Ryssland, som uppstod i slutet av 1800-talet. Uppdraget var inte i första hand att bilda kyrkosamfund på missionsfälten. Det gällde enligt Matt. 24:14 "att predika evangelium om riket i hela världen", och det skulle ske innan "slutet skulle komma". Ett tema var "Konungens ärende hastar".

Det var väckelsepredikanten och missionsmannen Fredrik Franson som tog initiativet till Mongolmissionen. Förmodligen var det Franson som kom att intressera prins Oscar Bernadotte och grosshandlaren J.W. Wallin för mission i Mongoliet. När "Centralkommittén" bildades 1899 blev prinsen dess ordförande och Wallin dess kassör. Därmed skapades ett förtroendekapital som gav missionen en inte obetydlig position i kristna grupper i hela vårt land.

Wallin byggde av egna medel Betesdakyrkan på Östermalm i Stockholm 1872.

När han senare överlät kyrkan till den församling som bildats uttalade han det bestämda önskemålet att bland annat Mongolmissionen "alltfort skulle äga tillträde till kyrkan". Där hade missionen under många år sitt andliga hem i Sverige och de ledande bröderna i Betesda var välviljigt inställda till denna verksamhetsgren. Denna förankring i kretsar som stod Svenska Missionsförbundet nära kom att få stor betydelse.

En viktig kanal för information om mongolmissionen var Svenska Morgonbladet. Dess grundare, Per Ollén, och senare några av hans söner öppnade tidningens spalter för rapporter

från fältet. Två av Per Olléns barn, Gerda Ollén och Teodor Ollén blev missionärer i Mongolmissionens tjänst, och inte minst genom Gerda Ollén, som var en flitig skribent, blev missionens arbete känt i vida kretsar.

En kvinna som fick en viktig uppgift i missionen var Agnes Jacobson. Hon hade en gång "öppnat eld" i Frälsningsarméns tjänst i Oslo. Efter Wallins död övertog Agnes Jacobson ansvaret för missionens arbete i hemlandet.

Agnes Jacobson var under många år Mongolmissionens ledande kraft på hemmaplan. Hon tjänade både som dess ordförande och sekreterare.

Hon reste ofta ut i landet för att sprida kunskap om missionen. Det var bl.a. hennes besök i Alvesta som ledde till att en ung man rekryterades för missionsarbetet. Agnes Jacobson startade också tidningen *Ljusglintor från Mongoliet* 1919. När tidningen nådde sin numerära höjdpunkt lär den på

30-talet ha haft omkring 10.000 prenumeranter.

De missionssekreterare som efterträdde Agnes Jacobson i hemmaledningen reste ofta till församlingar och kyrkor och informerade om arbetet.

Det gällde Magnus Havermark, Joel Eriksson och Paul-Georg Svensson. Inte minst Joel Eriksson var en flitig resenär som genom sina skickligt gjorda filmer från Mongoliet skapade intresse för arbetet. Att Sven Hedin i sin bok *Gobiökstens gåtor* gav Joel Eriksson en uppmärksammad eloge gjorde hans namn känt långt utanför kristna kretsar. Ett exempel på det är att Joel Erikssons namn förekom i en frågetävling i Sveriges Radio.

1928 fick pastorn i Betlehemskyrkan i Stockholm, Johan Hagner, uppdraget att företa en "inspektionsresa" till Mongoliet. När han kom hem efter sin mongoliska resa blev han missionens ordförande. Han berättade ofta om sina upplevelser i Mongoliet – inte minst för alla de konfirmandgrupper han år efter år hade i Skåne. Åtminstone fem unga män och kvinnor rekryterades till missionstjänst i Mongoliet genom Hagners engagemang. Han skrev dessutom en bok, *I tempel och mongoltält*, som blev mycket uppskattad av en stor läsekrets.

Under många år kom Svenska Järnvägsmissionen att mycket aktivt gå in för att stödja missionens arbete. Vid deras konferenser var missionen ofta representerad, och i Mongolmissionens styrelse fanns under en lång tid en ledamot från Järnvägsmissionen. Det innebar vidgade gränser för missionen i Sverige.

Här och var i vårt land bildades små grupper som stödde missionen genom regelbundna offerinsamlingar och kanske inte minst i förbön.

Ofta bildades dessa grupper på platser, där någon missionär hade haft

sitt hem. Förutom i de stora städerna, Stockholm, Göteborg och Malmö fanns sådana grupper i Jönköping, Borås och på mindre platser i bland annat Västerbotten och Jämtland. Tidigt fanns en syförening i Tärsjö som stödde missionen, och vid lasa-

ödmjukt professorn fick berätta om vad den kristna tron betydde för honom och hur viktigt det var att för det japanska folket presentera evangeliets budskap.

År 1978 hade missionen sin första missionsvecka i Timmernabben i

Nyligen har ett en timma långt TV-program om missionen producerats, kallat "Stäppens helgon". Därmed har missionen fått ytterligare en intressant PR-händelse, som inte skall underskattas. Att programmet särskilt fokuserades kring Margith Perssons

"Konungens ärende hastar"

Paul Georg Svensson nr 5 fr.v., sedermera missionssekreterare, avskiljdes som missionär i Torrlösa kyrka 1934. Här tillsammans med dåvarande missionssekreteraren Magnus Havermark nr 3 fr.v. samt ordföranden Johan Hagner nr 4 fr.v.

rettet i Finspång bildade några missionsintresserade sjuksköterskor en mongolietgrupp. Tre av dessa sköterskor blev sedan missionärer och en praktiserande läkare där blev också mongolmissionär.

När arbetet i Mongoliet av kända skäl upphörde, och missionen i likhet med andra liknande organisationer vände sina blickar mot Japan, mattades i någon mån intresset. Det var många samfund som också hade Japanmission, och vi var alltså inte längre särskilt unika när det gällde missionsfält.

Men också arbetet i Japan fick många trogna understödjare i vårt land. Det betydde säkert mycket när Paul-Georg Svensson i mitten av 50-talet reste med en japansk astronomiprofessor, Fujita, då den lärde men

Småland. Det var en inspirerande vecka, och det kommande året upprepades detta initiativ i Hålland i Jämtland. När missionen år 1982 gick samman med Svenska Missionen i Kina och Japan (SMKJ) blev det självklart att våra missionsveckor samordnades. Den mest välbesökta missionsveckan var förlagd till Ljungskile 1984 med omkring 160 deltagare. Tyvärr fick missionsveckorna upphöra, bland annat beroende på de höga kostnaderna för arrangemangen.

Sedan nya kontakter med både Kina och Mongoliet ägt rum från 1988 och fram till i dag har också ett ökat intresse för missionen blivit resultatet. Missionens tidning har fått en ny fräsch och modern layout som tveklöst är aptitretande, kanske inte minst för en yngre generation.

insatser som missionär och efter 1988 som "dörröppnare" till det gamla fältet innebär inte att hon var mer "helgon" än övriga missionärer – bara en i raden av de många "hjältar" som kom "Herren till hjälp" bland stäppens folk. Citaten i föregående mening är hämtade från Dom. 5:23, den text Fredrik Franson predikade över när Mongolmissionen en gång introducerades i Sverige. "Hjältar" har de varit, alla missionärerna, även om "hjältar" i TV-versionen har översatts till "helgon".

En samverkan i den kristna gemenskapens tecken mellan Sverige, Kina, Mongoliet och Japan är säkert en framtidsmelodi, som vi med tacksamhet kommer att lyssna till.

Kurt Mossberg
tidigare föreståndare för Mongolmissionen